

Setzè Congrès de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana
Llibre d'Actes (2001), pp. 167-170

PRESENTACIÓ DE LA FUNDACIÓ ALSINA I BOFILL I DEL SETZÈ CONGRÉS DE METGES I BIÒLEGS DE LLENGUA CATALANA A L'ALGUER

4-8 de desembre de 1998

La coberta del tradicional *Calendari alguerès* sol incloure els següents versos populars:

Barceloneta, qui vella que sés,
 seguda en fatxa del cap de la Caça;
 si no se fossi perduda la raça,
 una sirena hi fora de més.

La Barceloneta a què fan referència els versos no és el bulliciós barri mariner de Barcelona, sinó una altra Barceloneta de la Mediterrània, una ciutat amb un nom oficial que no té res a veure amb Barcelona: l'Alguer, població situada a l'oest de l'illa de Sardenya. Qui sap si algun dels conqueridors de la corona catalanoaragonesa que el 1353 varen arrabassar als genovesos aquella població hi va trobar similituds amb la ciutat comtal. O potser va ser algun dels catalans amb què, un any més tard, Pere III el Cerimoniós va repoblar la ciutat després d'expulsar-ne corsos, genovesos i sards, que havien gosat rebel·lar-se contre els seus dominadors. Fa més de 250 anys que l'Alguer, com tot Sardenya, va passar a dependre de la corona de Savoia. Tanmateix, el temps no n'ha eliminat els trets que la presència catalana va conferir-li, i l'Alguer segueix essent una illa lingüística i cultural dintre d'aquella illa geogràfica. Els descendents d'aquells repobladors catalans mantenen encara viva la seva cultura, especialment la seva llengua, una variant arcaica el català.

A l'Alguer hi ha diferents entitats que es preocupen pel manteniment de la llengua. Per a algunes, com l'Escola d'Alguerès Pascual Scannu, n'és la finalitat principal. Per a d'altres, com l'Associació de Metges Generalistes de l'Alguer, la llengua és el nexa que tenen amb professionals d'altres terres de parla catalana. Els metges algueresos han estat presents en gairebé tots els Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana malgrat la dificultat que representa desplaçar-se des d'aquella ciutat fins a la península ibèrica o les Illes. I la seva il·lusió —i la de molts de nosaltres— seria que un dia la seva ciutat pogués acollir el Congrès. La Comissió Organitzadora del Quinzè Congrès ja havia inclòs l'Alguer en el programa d'activitats intercongressuals, que aprofiten la presentació del següent Congrès per a celebrar-hi alguna sessió científica. La Comissió Organitzadora del Setzè Congrès pensà que valia la pena repetir l'experiència, amb el desig que pogués convertir-se en una tradició i que en el futur fos habitual fer-hi una activitat intercongressual que mantingués viu l'esperit de les trobades quadriennals i que animés els companys de l'Alguer a participar-hi.

Avui dia, Sardenya és una illa eminentment turística, i l'Alguer una població on, a l'estiu, carrers i places són envaïts per la voràgine visitant. A l'hivern, la ciutat és tranquil·la i hom pot assaborir millor la visita, recórrer els seus carrerons sense ensopegar amb els altres turistes, passejar pel baluart solitari ran de mar, tafanejar per les botigues sense pressa o asseure's en un bar sense haver de fer cues. Al l'Alguer, la gent és hospitalària i els catalans de ponent hi són molt ben rebuts. Al desembre de 1998 en aquella ciutat sarda tingué lloc una trobada intercongressual entre metges i biòlegs algueresos i d'altres provinents de Catalunya i de València. Una vintena de persones desplaçades a aquella ciutat sarda foren testimonis de l'hospitalitat dels companys de l'Associació de Metges Generalistes de l'Alguer. El programa d'aquella estada combinà ciència, turisme i gastronomia i fou especialment una ocasió per estrényer els llaços d'amistat entre les terres de parla catalana.

El 5 de desembre, a l'hotel Carlos V de l'Alguer, se celebrà una sessió científica que fou coordinada per Àngel Llàcer, de la Universitat de València i per Nicolò Spiritu, de l'Associació de Metges Generalistes de l'Alguer. L'esmentada sessió tractà de "Factors de risc cardiovascular i estils de vida actuals a diversos àmbits mediterranis". A l'inici de la trobada, el senyor Tonino Baldino, síndic de l'Alguer, s'adreçà als visitants i els donà la benviguda en nom de la ciutat. Comentà la necessitat d'estrényer les relacions culturals entre l'Alguer i les altres terres de parla catalana. Afortunadament, i malgrat la distància, l'intercanvi cultural amb Catalunya, el País Valencià, les Illes i Andorra és intens. Aquesta ocasió ofereix també la possibilitat d'ampliar les relacions culturals a l'àmbit de la ciència. Comentà que la llengua serveix també per comunicar els avenços científics i que, si no hi hagués hagut un amor per la llengua comuna dels participants i assistents a aquesta trobada, potser no s'hauria establert entre ells l'intercanvi científic. El Sr. Baldino afegí que el tema triat per a la sessió científica anava molt bé per relacionar-lo amb les condicions de vida a

D'esquerra a dreta Ricard guerrero, president de la Fundació Alsina i Bofill, Tonino Baldino, síndic de l'Alger, Nicolò Spiritu, de l'Associació de Metges Generalistas de l'Alguer. Fotografia: Joan Mayoral

l'Alguer. Els algueresos fa anys que empraren com a eina de promoció turística de la seva ciutat la cuina mediterrània que s'hi practica. La promoció turística basada en l'anomenada dieta mediterrània ofereix als visitants un model de cuina per a una vida sana. Finalment s'acomia dels assistents fins a la tarda d'aquell mateix dia en què els rebria oficialment a la Casa Comunal.

A continuació, Ricard Guerrero féu la presentació de la Fundació Alsina i Bofill als companys algueresos. Expressà el plaer de trobar-se de nou en aquella ciutat. Si fa tres anys hi havia vingut com a president del Quinzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, ara ho feia com a president de la Fundació Alsina i Bofill, entitat de recent constitució i que en el futur seria l'entitat convocant dels CMBLC. Parlà als presents del passat i del futur. Els recordà la història dels Congressos i el fet que, malgrat la distància i la dificultat de comunicació, la ciutat de l'Alguer ha estat gairebé sempre representada en aquestes trobades. Rememorà l'entusiasme d'Antoni Oliva, que fou vicepresident del Desè Congrés —el congrés de la represa, celebrat a Perpinyà el 1976, després de quaranta anys de silenci. I expressà el seu desig que els algueresos siguin presents en les futurs congressos com ho van ser en el de Lleida. Incloïm aquí la crònica de la trobada que Nicolò Spiritu va escriure per a la revista *L'Alguer* (núm. 62, gener-febrer 1999):

CONVENI DE METGES I BIÒLEGS CATALANS I ALGUERESOS

El dia 5 del mes de desembre hi és estat a l'hotel Carlos V un encontre científic entre metges i biòlegs algueresos i catalans sobre un tema de gran actualitat: Els factors de risc cardiovascular i estils de vida actuals a diversos àmbits mediterranis.

Catalans i Valencians desplaçats a l'Alguer per a la presentació del Congrés. Fotografia: Joan Mayoral

Han presentat relacions el Prof. Àngel Llàcer, cardiòleg de València, que ha parlat dels perfils del factors a risc dels malalts coronaris i el Dr. Torquato Frulio, dietòleg de l'Alguer, que ha il·lustrat la importància de la dieta mediterrània en la prevenció de les malalties del cor.

El conveni, que és estat molt interessant sigui pel valor del referents, sigui per les temàtiques, sigui per la fórmula, ha donat a les dues comunitats científiques una bona possibilitat i ocasió de confront i feva part de les trobades inter-congressuals que el directiu del Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana (CMBLC) promou i organitza en les vàries àrees lingüístiques catalanes, per convidar i afavorir la participació dels professionals de la salut al Congrés.

El Congrés dels Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, que se celebra cada quatre anys, reuneix metges, biòlegs, infermers, estudiants de tots els països de llengua catalana per tractar temes socials i sanitaris d'actualitat.

Ès clar l'interès de nosaltres algueresos pel Congrés, no solament per l'aspecte lingüístic i cultural, segurament importants, sinó també perquè les problemàtiques que se hi poden tractar intriguen fàcilment totes les comunitats de llengua catalana, considerat que la homogeneïtat, avui solamet econòmica i política, demà en l'àmbit de l'Europa unida, serà també política i, doncs, operativa.

El pròxim Congrés, el XVI, és convocat pel 2000, a Barcelona. President el Prof. Màrius Foz; vicepresident, per l'àrea algueresa, el Dr. Franco Repetto.

La tarda del Conveni, la delegació catalana i algueresa ha tengut un encontre amb el síndic de l'Alguer, que ha ofert un refresc.

A conclusió dels treballs, l'Associació dels Metges Generalistes de l'Alguer ha volgut regraciar pel calorós acolliment que la delegació algueresa havia rebut a Lleida en ocasió del XV Congrés, oferint als col·legues catalans un sopar en un restaurant típic de la ciutat.

Com diu la crònica de Nicolò Spiritu, a la tarda del 5 deembre, el Síndic rebé els visitants i posteriorment els metges algueresos els oferiren un sopar amanit amb veus de la terra. Els següents dies, malgrat que les condicions climatològiques no fossin les millors, els visitants es dedicaren a recórrer diversos punts de l'illa. No hi va faltar la visita als nuracs de Palmavera (prop de l'Alguer), ni als que hi ha, a l'interior de l'illa, a la plana de Cabu Abbas, on el paisatge és dominat per aquestes construccions neolítiques troncocòniques, entre les quals destaca, maestós, el nurag Santo Antine (també conegut com Santinu o Sa Domu dei su Rei), el més alt de Sardenya; a l'elegant església romànica de la Santíssima Trinitat de Sarcaggia —amb les restes de l'abadia de la qual depenia—, on el basalt i la pedra calcària combinen armònicament i "pinten" de ratlles la façana i el campanar; a Castelsardo, pintoresca població medieval (fou fundada pels Doria, navegants genovesos, el segle XII) encastada sobre un penyal de la costa nord; i a Bosa, ciutat d'origen cartaginès que s'emmiralla en les aigües del riu Temo ja prop de la mar. El 8 de desembre fou la tornada. Com a record d'aquells dies, la fotografia que Joan Mayoral, membre de l'Associació d'Amics de l'Alguer, féu al metges i biòlegs catalans.

INAGURACIÓ DE L'AULA
JOSEP ALSINA I BOFILL

Facultat de Medicina, Universitat de Barcelona

